

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

_____. _____. 20 ____ № _____

На № _____ від _____. _____. 20 ____

Голові
Національної поліції України

Ігорю КЛИМЕНКУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)

*про поновлення процесуального права
та права на звернення*

Під час здійснення парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина за зверненнями

виявлено порушення поліцейськими підрозділів Головного управління Національної поліції в Одеській області (далі – ГУНП в Одеській області) процесуальних прав заявника та права на звернення.

Статтею 55 Конституції України гарантовано право кожного будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Одним із способів захисту порушеного права є подання до органів державної влади скарг, заяв і клопотань.

У статті 40 Основного Закону України зазначено, що усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№13286.2/Р-17298.3/22/22/43.2 від 15.11.2022
КЕП: Лубинець Д. В. 15.11.2022 17:58
5FBB77F7B650371D04000000E88D010044560300

Відповідно до статті 18 Закону України «Про звернення громадян» громадянин, який звернувся із заявою чи скаргою до органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян, засобів масової інформації, посадових осіб, має право, зокрема одержати письмову відповідь про результати розгляду заяви чи скарги.

Згідно з вимогами частини першої статті 15, частини першої статті 19 цього Закону органи державної влади, місцевого самоврядування та їх посадові особи, керівники та посадові особи підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян, до повноважень яких належить розгляд заяв (клопотань), зобов'язані об'єктивно і вчасно розглядати їх, перевіряти викладені в них факти, приймати рішення відповідно до чинного законодавства і забезпечувати їх виконання, письмово повідомляти громадянина про результати перевірки заяви чи скарги і суть прийнятого рішення.

Відповідно до вимог частини першої статті 214 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР), розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з ЄРДР.

Заявник має право, серед іншого, отримати від органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію та отримувати витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань (частина друга статті 60 КПК України).

Нормами Закону України «Про Національну поліцію» встановлено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань: здійснює превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень; виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення; вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події тощо. Під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними

договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і сприяє їх реалізації (статті 7, 23).

Відповідно до статті 18 цього Закону, якою визначено основні обов'язки поліцейського, він зобов'язаний: 1) неухильно дотримуватися положень Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського; 2) професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва; 3) поважати і не порушувати прав і свобод людини.

29.08.2022 до мене надійшла скарга від 26.08.2022 на порушення його права на звернення, захист від протиправних посягань та на розслідування кримінального правопорушення у зв'язку з залишенням працівниками Одеського районного управління поліції № 1 міста Одеси ГУНП в Одеській області без розгляду та реагування його заяв від 03.01.2022 про вчинення дрібного хуліганства, від 05.01.2022 про вчинене кримінальне правопорушення, передбачене статтею 129 Кримінального кодексу України, від 21.01.2022 щодо повідомлення про вжиті заходи до правопорушників та прийняті процесуальні рішення, а також поданих: 07.02.2022 повторної заяви про адміністративне правопорушення та 18.07.2022 скарги на бездіяльність поліцейських щодо розгляду раніше поданих заяв.

Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини відповідно до статей 1, 13, 17, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» надіслав на адресу керівництва ГУНП в Одеській області лист від 05.09.2022 № 21942.4/Р-14546.3/22/43.2 щодо вирішення питання про призначення службового розслідування за фактами, викладеними у скарзі, вжиття заходів реагування до осіб, які допустили порушення вимог законів України та службової дисципліни, а також поновлення прав заявника.

У відповідь ГУНП в Одеській області у листі від 07.09.2022 № 3/Р-1927/еп поінформувало, що на заяви до Одеського РУП № 1 ГУНП в Одеській області керівництвом зазначеного підрозділу заявнику надавались письмові відповіді, а також на підставі інформації за його заявами слідчим відділом цього районного управління поліції прийнято рішення про відкриття кримінального провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого статтею 129 Кримінального кодексу України.

За результатами позапланової виїзної перевірки, проведеної 31.10.2022 головним спеціалістом Відділу сприяння роботи регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Одеському РУП № 1 ГУНП в Одеській області за повторним зверненням від 11.10.2022 із зазначених питань, з'ясовано, що у листі від 07.09.2022 № 3/Р-1927/еп за підписом начальника Управління превентивної

діяльності ГУНП в Одеській області надано недостовірну інформацію про розгляд заяв та хибний висновок про те, що за його скаргою порушень у діях працівників районного управління поліції не виявлено.

Під час перевірки встановлено, що за заявою від 03.01.2022 про вчинення дрібного хуліганства, що зареєстрована в Одеському РУП № 1 ГУНП в Одеській області 04.01.2022 за № Р-14, та за заявою від 04.01.2022 про кримінальне правопорушення, передбачене статтею 129 Кримінального кодексу України, яка зареєстрована 06.01.2022 за № Р-56, розгляд яких було доручено дільничному офіцеру поліції служби дільничних офіцерів поліції відділу поліції Одеського РУП № 1 ГУНП в Одеській області , складено довідку, що погоджена 19.01.2022 керівництвом управління, про те, що встановити та опитати осіб, які вчинили протиправні дії, не виявилось можливим. При цьому, зауважую, у заяві про кримінальне правопорушення зазначено прізвище та контактні дані особи, яка вчинила діяння, мотиви, якими керується ця особа, до заяви додано флеш-накопичувач із записами погроз вбивством, отриманих телефоном.

Відповіді заявнику на зазначені заяви не надіслано, оскільки ні витяг з Журналу реєстрації вихідної кореспонденції з відповідними записами, ні інші документи, підтверджуючі направлення відповідей на ці заяви (документи з поштовою відміткою або інші поштові документи) під час перевірки не надано.

Розгляд заяви від 21.01.2022, що надійшла поштою та зареєстрована у зазначеному підрозділі поліції 27.01.2022 за № 393, завершився складанням дільничним офіцером поліції рапорту керівництву підрозділу поліції про те, що не вдалось встановити місця проживання та . Витяг з Журналу реєстрації вихідної кореспонденції з відповідними записами чи інші документи, підтверджуючі направлення відповіді заявнику на заяву від 21.01.2022 під час перевірки також не надано.

На заяву від 07.02.2022, яку зареєстровано у цей же день за № 3100, копія відповіді приєднана до матеріалів справи, але номери реєстрації вихідної кореспонденції та документів, підтверджуючих направлення відповіді заявнику під час перевірки не було надано.

Копія відповіді на заяву від 18.07.2022 також міститься в матеріалах справи з реєстрацією вихідної кореспонденції за № 60/P1712 від 03.08.2022, однак документи, підтверджуючі направлення цієї відповіді заявнику (документи з поштовою відміткою або інші поштові документи) не надано під час перевірки.

Отже, за результатами проведеної позапланової виїзної перевірки підтверджено обґрунтованість скарги щодо порушення його права, передбаченого статтею 18 Закону України «Про звернення громадян», на

одержання письмової відповіді про результати розгляду заяви чи скарги у зв'язку з неповідомленням його про результати перевірки зазначених вище заяв, скарг і прийняті за ними рішення.

У повторній скарзі від 11.10.2022 заявник повідомляє, що під час подання ним в Одеському РУП № 1 ГУНП в Одеській області на особистому прийомі трьох заяв було відмовлено у задоволенні його прохання про їх реєстрацію, лише проставлено штамп чергової частини підрозділу поліції з зазначенням дати. Такі дії поліцейських порушують положення підпункту 2.6.23 пункту 2.6 розділу II Інструкції з діловодства в системі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.08.2012 № 747, згідно з якими на вимогу громадян на першому аркуші копії їх звернень, які подаються під час особистого прийому, проставляється штамп із зазначенням найменування органу, дати надходження та реєстраційного номера звернення; така копія повертається громадянину.

У діях поліцейських, які допустили порушення вимог Закону України «Про звернення громадян», є ознаки правопорушення, передбаченого частиною сьомою статті 212-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

Окрім того, попри те, що у листі від 07.09.2022 № 3/Р-1927/еп за підписом начальника Управління превентивної діяльності ГУНП в Одеській області Коцара Олександра повідомлено Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про прийняте слідчим відділом Одеському РУП № 1 ГУНП в Одеській області рішення про відкриття кримінального провадження за черговою та попередніми заявами за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого статтею 129 Кримінального кодексу України, відомості про зазначене кримінальне правопорушення до ЄРДР внесено лише 10.09.2022 за № 120, до того ж за заявою, що надійшла 09.09.2022, а не за попередніми заявами.

Звертаю увагу, що відповідно до частини другої статті 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії тягнуть за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

За невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини передбачена відповідальність статтею 188-40 КУпАП.

Як з'ясовано під час перевірки, витяг з ЄРДР заявнику не було надано, що стверджує, та підтверджено відсутністю записів чи інших даних про направлення йому витягу з цього реєстру. Немає й підтвердження про

направлення заявнику повідомлення дізнавача сектору дізнання відділу поліції № 1 Одеського РУП № 1 ГУНП в Одеській області про початок досудового розслідування, копію якого долучено до матеріалів справи. Цією бездіяльністю порушено передбачене частиною другою статті 60 КПК України право заявника отримати витяг з ЄРДР, а також вимоги частини першої статті 214 КПК України щодо обов'язку слідчого, дізнавача, прокурора через 24 години з моменту внесення відомостей до ЄРДР надати заявнику витяг з цього реєстру.

Викладене вище свідчить про те, що працівниками Одеського РУП № 1 ГУНП в Одеській області та ГУНП в Одеській області через невиконання та неналежне виконання службових обов'язків і вимог законів України, відомчих нормативно-правових актів допущено порушення прав на звернення та розгляд заяв про правопорушення, процесуальних прав, які мають триваючий і системний характер, що негативно впливає на здатність уповноважених державних органів забезпечувати ефективний захист законних інтересів громадян, підриває авторитет влади.

Окрім того, поліцейськими зазначених підрозділів поліції вчинено адміністративні правопорушення, передбачені статтею 188-40, частиною сьомою статті 212-3 КУпАП, за які відповідно до частини першої статті 15 КУпАП та частини другої статті 11 Дисциплінарного статуту органів внутрішніх справ України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України», поліцейські несуть дисциплінарну відповідальність відповідно до цього Статуту (матеріали перевірки на 33 арк. в 1 прим. додаються).

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також запобігання системним порушенням у подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України від 23.12.1997 № 776/97-ВР «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

п р о ш у :

1. Вжити заходів, спрямованих на поновлення прав на одержання письмових відповідей про результати розгляду звернень та процесуального права на одержання витягу з ЄРДР за його заявою про кримінальне правопорушення.

2. Призначити службове розслідування за викладеними у поданні фактами з метою повного та об'єктивного з'ясування всіх обставин вчинення поліцейськими Одеського РУП № 1 ГУНП в Одеській області та ГУНП в Одеській області дисциплінарних проступків, встановлення причин і умов їх вчинення, вини кожного.

3. Вжити заходів щодо притягнення осіб, які вчинили адміністративні правопорушення та дисциплінарні проступки, до дисциплінарної відповідальності.

4. Вжити заходів, спрямованих на запобігання порушенням в органах Національної поліції України процесуального права заявників на одержання витягу з ЄРДР та права на звернення.

5. Про результати розгляду подання та вжиті заходи в місячний строк повідомити мене.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№13286.2/Р-17298.3/22/22/43.2 від 15.11.2022
КЕП: Лубінець Д. В. 15.11.2022 17:58
5FBV77F7B650371D0400000E88D010044560300